

BALATONFÜRED ÉS KÖRNYÉKE LÁTNIVALÓI

TAGORE SÉTÁNY ÉS EMLÉKFAPARK

Balatonfüred hangulatos parti sétánya Rabindranath Tagore nevét viseli. (Korábban Kolos sétány, majd Deák sétány.) A világhírű bengáli hindu költő itt gyógyíttatta szívbetegségét 1926-ban. Felépülését követően, hálája jeléül hársfát ültetett a gyógy-parkban. Tettét a régi indiai legenda motiválta, miszerint ha a fa gyökeret ver, ültetője sokáig élni fog, hogy láthassa megújuló hajtásait. „Ha nem vagyok többé a földön, ó fám, susogtasd tavasszal megújuló leveleidet az erre vándorlók felett: a költő szeretett, míg élt.” – írta. Valóban, Tagore a fa ültetése után még 14 évet élt. A költő emlékfája és szobra körül liget alakult ki az elmúlt évtizedekben.

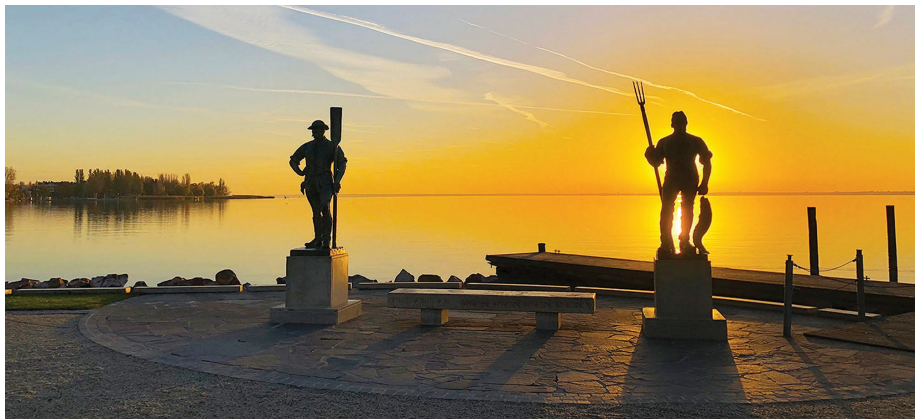

India több köztársasági elnöke, majd közismert miniszterelnök-asszonya, Indira Gandhi tisztelgett Tagore emlékének egy-egy fával.

A Nobel-díjas olasz költő, Salvatore Quasimodo 1961-ben ültetett apró hársfát ittléte emlékére. Űrhajósok, tudósok – köztük a Nobel-díjas Wigner Jenő, Harsányi János, Oláh György – emlékfái is itt láthatók. Göncz Árpád, a Magyar Köztársaság akkori elnöke 1990-ben, Franco Cajani olasz költő 1992-ben, Orbán Viktor, a Magyar Köztársaság miniszterelnöke 2000-ben ültetett itt fát.

A park a Tagore sétányig húzódik, ami több mint egy km hosszú, kényelmes sétaút. Séta közben érdemes megnézni a park szobrait, emléktábláit és a pihenőpadok réztábláit.

HALÁSZ ÉS RÉVÉSZ SZOBRA

A balatonfüredi hajókikötő előtt áll a Halász és a Révész szobra. A két ősi balatoni foglalkozást ábrázoló szobrot Pásztor János 1937-ben készítette, rá négy évre állították fel őket jelenlegi helyükre. A legenda szerint, aki meg-simogatja a halász és a révész csizmáját, egész biztos, hogy újra visszatér a városba.

PAPSOKA TEMPLOMROM

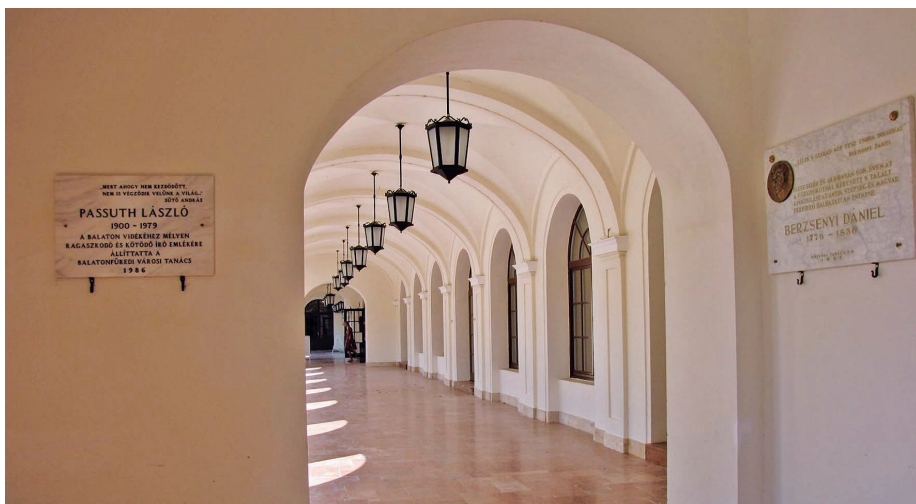
Füred román kori és gótikus építészeti emléke a 12. században épített Szent Mihály templom. Az Árpád-korban Papsoka, a középkorban Siske falu plébániatemploma volt, köré rendeződött a település központja. Ez az egyetlen templomrom, ami a római korból itt maradt. Papsoka helységnév jelentése – pap falva, pap birtoka – a tihanyi bencések birtokára utal.

A kitűnő balatoni kilátással bíró templom egy római kori villa alapjaira épült. A román templomot többször átépítették, bővítették: a 15. század derekán új, gótikus szentélyt, körítőfalat emeltek. A templom a török időkben pusztult el. Ekkor tetőzete leégett, köveit a környékeliek hordhatták el házaik felrakásához. Az ásatások utáni helyreállítás során megmaradt a romjelleg, de téglafal kiegészítések láttatják az eredeti épületet. A romok mellett található Keöd József sírja, aki az első menetrend szerint közlekedő balatoni gőzhajó, a Kisfaludy utolsó kapitánya volt.

BALATONI PANTEON - EMLÉKTÁBLÁK

A Gyógy téren álló egykori szanatórium, ma Anna Grand Hotel színházterme alatt található fedett sétányon azoknak a kiváló költőknek, tudósoknak, kutatóknak az emléktáblája található, akik Füredről írtak, vagy fontosat tettek a városért.

Az első emléktábla Garay János költő (1812-1853) nevét örökíti meg, aki először szentelt egy verseskötetet a Balatonnak. A második tábla a színházról emlékezik meg. Majd Czuczor Gergely költő (1800-1866) következik. De emléktáblája van itt Krúdy Gyulának, Eötvös Lorándnak, Ady Endrének, Vörösmarty Mihálynak, Csokonainak, Jókainak, Gárdonyinak, Pálóczi Horváthnak, Kisfaludy Károlynak, Passuth Lászlónak, Cholnoky Jenőnek, a Balaton kutatójának, Bihari Jánosnak, a nagy zenésznek, Szabó Lőrincnek, Lóczy Lajosnak, Fáy Andrásnak (1786-1864), aki azon kívül, hogy költő és meseíró volt, megalapította az első magyar takarékpénztárt.

JÓKAI KILÁTÓ

A Lóczy-barlangtól jelzett turistaút (zöld háromszög) vezet fel a Tamás-hegyen (317 m) álló, fából épített 3 emeletes Jókai-kilátóhoz, ahonnan csodálatos kilátás nyílik a Balatonra, Balatonfüredre és a Tihanyi-félsziget irányába. A Jókai hősről elnevezett Aranyember útján ülőpadok teszik még kellemesebbé és kényelmesebbé a sétát. A tanösvény hat táblán mutatja be a környék földtanát, növény- és állatvilágát.

KISERDŐ

A jelentős, védett értékű a „Kiserdőnek” nevezett 10 hektáros park, a 71-es főút és a Szívkörház közötti részen terül el. Az egykori angolkparkot a város tüdejének is nevezik. Alsó részét 1792-ben, felső részét 1878-ban telepítették. Pihenő park, ideális hely a sétára, madár nézésre, andalgásra, de játszótér és aktív sportra alkalmas eszközök is találhatók a parkban.

Itt áll az egykori magyar játékszín, a dunántúli első kőszínház hat megmaradt oszlopa. 1831-ben épült fel Füreden a Dunántúl első kőszínháza. 1841-42-ben elkészült a nyári színpad, az Aréna is, mert a fazsindellyel fedett, alacsony belmagasságú kőszínház nyáron annyira átmelegedett, hogy nem volt alkalmas a színelőadások megtartására. A két füredi színházépület útja 1846-ban aztán keresztezte egymást: elhatározták az Aréna lebontását és a kőszínház átépítését. Kísérletet tettek a nemzeti kegyhelynek számító kőszínház megmentésére és igyekeztek alkalmassá tenni a nyári színelőadások befogadására. 1958-ban a nyári színház bejáratának helyén állították fel a kőszínház egykori oszlopait, amelyek jelenleg is láthatók.

SZÉNSAVAS FORRÁSOK

Balatonfüred híret, nagyságát évszázadok óta az itt feltörő szénsavas források és azok használata is erősíti. A 20. századig csak három szénsavas forrást ismertek:

1. Óskút v. Fürdőforrás, a mai Szívkórház épülete alatt van, az első felhasznált forrás.
2. Kossuth Lajos forrás a mai Gyógy téren, főleg ivókúrára használták.
3. Savós forrás, a kórház épülete előtt található, melynek vizét juhtúróval keverve tüdőbetegségek gyógyítására használták.

Felhasználásuk előtt a források szabadon folytak ki a földből, eltűnve a partot övező nádasok között. A XX. században -a fent említett három forrás befogása után – Lóczy Lajos javaslatára még négy újabb kutat fúrtak. Az 1931. évi kutatások nyomán 14 helyen sikerült savanyúvizet és széndioxid kitörést kimutatni.

Ma fürdőkúra formájában főként a szív- és érrendszeri betegségek gyógyítására, a szervezet általános kimerültségének orvoslására alkalmazzák a füredi gyógyvizet. Ivókúraként gyomorhurut, epe- és bélbántalmak, sőt cukorbetegség ellen is hatásos.

A füredi kúrák hatékonyságához a klimatikus tényezők – kiegyensúlyozott hőmérséklet, a csend, a jó levegő, a harmonikus szépségű táj és a tó tükrének nyugtató hatása- is hozzájárulnak.

Az Országos Gyógyhelyi és Gyógyfürdőügyi Főigazgatóság 2001-ben a füredi savanyúvizet „elismert, természetes ásványvíznek” minősítette.

A városba látogató több helyen kóstolhatja meg a füredi savanyúvizet, a leglátogatottabb a Tagore sétányon lévő ivókút.

LÓCZY BARLANG-JELENLEG FELÚJÍTÁS ALATT

A Tamás-hegy nyugati oldalában 1894-ben feltárt és 1934-ben megnyitott barlang jelentős természeti és idegenforgalmi értékkel rendelkezik. A hegységképző erők hatására vízszintes helyzetükből kibillent középső-triász korú, látványos mészkő rétegek zárják körül a mélyből feltörő langyos vizek által kioldott barlangot. Az ütszerű oldási formák és a helyenként még megtalálható borsókövek is utalnak a barlang kialakulásának körülményeire.

A város központjától autóval 5 perc alatt, gyalog fél órás sétával elérhető barlang megtekintése érdekes kiegészítője lehet Balaton környéki programunknak. A fokozottan védett barlanghoz turistajelzés vezet a vasútállomástól (zöld sáv) és a Jókai-kilátótól (zöld háromszög). A barlangot szép és változatos oldásformák, a hegy felépítését bemutató vékony réteges mészkőfalak jellemzik.

KOLOSKA VÖLGY

A kilátótól jelzett turistaúton (kék és zöld) juthatunk el a Koloska völgybe és a Koloska sziklákhöz. A kőbe foglalt Koloska forrás előtt kis tavacska található, mely azonban aszályos időben kiszárad. A város fölötti 250-300 méter magas fennsíkokat jellegzetes szubmediterrán vegetációjú karszterdő borítja, a mészkőhegyekben vájt völgyekben kis patakok csörgedeznek és sietnek a Balatonba, ezek a 20. század elejéig vízimalmokat is hajtottak. Különleges atmoszférájú hely.

BODORKA LÁTOGATÓKÖZPONT

15 édesvízi akvárium, 2 tengeri akvárium, és 2 terrárium. Ez Balatonfüred legnépszerűbb Látogatóközpontja. A Balatoni Vízivilág Látogatóközpontban előben, szemtől-szemben lehet találkozni a vidék halaival, a pár centiméteres szélhajtó küsztől egészen Közép-Európa leghatalmasabb haláig, a több mázsásra is megnövő harcsáig. Ízelítőül kis válogatást kínálnak Füred testvérvárosa, a horvátországi Opatija jóvoltából az Adria élővilágából is. A Tagore sétányon álló balatoni akvárium gyerekeknek és felnőtteknek egyaránt tartalmas időtöltést ígér.

